



SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060302

DOM
2022-04-05
Stockholm

Mål nr
M 4161-21

Sid 1 (4)

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Växjö tingsrätt, mark- och miljödomstolen, dom 2021-03-12 i mål M 3588-20,
se bilaga A

PARTER

Klagande

M M

Motpart

Samhällsbyggnadsnämnden i Sjöbo kommun
275 80 Sjöbo

SAKEN

Utdömande av vite

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Mark- och miljööverdomstolen avslår överklagandet.

Dok.Id 1795093

Postadress
Box 2290
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls Torg 16

Telefon
08-561 670 00
08-561 675 50
E-post: svea.hovratt@dom.se
www.svea.se

Telefax

Expeditionstid
måndag – fredag
09:00–16:30

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

M M har yrkat att mark- och miljööverdomstolen ska upphäva mark- och miljödomstolens dom och avslå ansökan om utdömande av vite.

Samhällsbyggnadsnämnden i Sjöbo kommun (nämnden) har motsatt sig ändring av mark- och miljödomstolens dom.

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

M M har till stöd för sin talan anfört att nämnden inte har bevisat att hon har släppt ut spillvatten i strid med det förbud som utfärdats.

Nämnden har till stöd för sin talan anfört detsamma som i mark- och miljödomstolen med i huvudsak följande tillägg.

Vid besök på fastigheten har kunnat konstateras att huset varit inrett samt att det stått bilar parkerade på fastigheten. Slamtömning har skett under åren 2020 och 2021. Vid slamtömningstillfällena har det funnits slam i brunnen.

M M har tillagt att det finns två brunnar på fastigheten och att det inte framgår vilken brunn som nämnden menar att det funnits slam i. Hon har även anfört att vätskan i brunnen kan ha uppkommit på andra sätt än genom utsläpp av spillvatten.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Utgångspunkter för prövningen

I mål om utdömande av vite har domstolen att pröva om det föreläggande eller förbud som ansökan avser är lagligen grundat, om det är tillräckligt tydligt, om det delgetts adressaten, om det fått laga kraft, om adressaten har överträtt föreläggandet eller förbudet samt om denne haft faktisk och rättslig möjlighet att efterleva det. Domstolen

ska även pröva om ändamålet med vitet kvarstår samt överväga om det finns särskilda skäl att sätta ned vitesbeloppet.

Mål om ansökan om utdömmande av vite har straffrättslig karaktär och av praxis följer att straffrättsliga principer ska tillämpas i fråga om bland annat bevisbörda och beviskrav. Det är därför den som har ansökt om utdömmande av vite som ska visa att det finns förutsättningar att döma ut vitet.

Mark- och miljööverdomstolens bedömning

Mark- och miljööverdomstolen konstaterar inledningsvis att förbudet är lagligen grundat och tillräckligt tydligt. Det har också delgetts M M och fått laga kraft. Förbudet gäller från det att M M fick del av det den 23 mars 2019.

Beträffande frågan om M M har överträtt förbudet gör Mark- och miljööverdomstolen följande bedömning.

Ansökan om utdömmande av vite lämnades in till mark- och miljödomstolen den 9 juli 2019. Eventuella överträdelser av förbudet som har inträffat efter det kan inte prövas inom ramen för detta mål. Nämnden har till stöd för sin talan åberopat viss bevisning som avser förhållanden på fastigheten åren 2020 och 2021. Mark- och miljööverdomstolen anser att den bevisningen saknar betydelse vid prövningen av den i målet aktuella överträdelsen.

Gällande förhållandena på fastigheten vid tidpunkten för den påstådda överträdelsen framgår av utredningen i målet bland annat följande. Det var tre personer folkbokförda på fastigheten och det fanns ett aktivt abonnemang på sophämtning. Vid en inspektion den 11 juni 2019 fanns också sopor i fastighetens avfallskärl. Dessa uppgifter har inte ifrågasatts av M M och Mark- och miljööverdomstolen anser att det därigenom är utrett att fastigheten vid tidpunkten för den påstådda överträdelsen var bebodd.

När det därefter gäller frågan om det skett något utsläpp av spillvatten i strid med förbudet kan konstateras att det saknas utredning som tydligt visar att så har skett. Mark- och miljööverdomstolen anser emellertid att den omständigheten att fastigheten varit bebodd starkt talar för att det uppkommit spillvatten som måste ha tagits om hand på något sätt. Vid tidpunkten för den påstådda överträdelsen gällde ett förbud att släppa ut avloppsvatten till avloppsanläggningen och någon ansökan om inrättande av ny anläggning hade inte getts in. Därmed fanns inget tillstånd till ny avlopps- anläggning och någon sådan har inte heller påståtts anlagts. Vid dessa förhållanden anser domstolen att det ankommer på M M att lämna en konkret och rimlig förklaring till hur utsläpp av spillvatten till den enskilda avloppsanläggningen har undvikits (jfr Mark- och miljööverdomstolens dom den 23 mars 2021 i mål M 13593-20). M M har inte lämnat någon sådan förklaring. Mark- och miljööverdomstolen anser därför att nämnden, genom sin utredning, med tillräcklig styrka har visat att spillvatten har släppts ut till den enskilda avloppsanläggningen i strid med förbudet.

Avslutningsvis konstaterar domstolen att det inte framkommit något som talar för att M M skulle ha varit rättsligt eller faktiskt förhindrad att efterleva förbudet, att ändamålet med vitet förlorat sin betydelse eller att det finns särskilda skäl att sätta ned vitesbeloppet.

Sammanfattningsvis instämmer alltså Mark- och miljööverdomstolen i mark- och miljödomstolens bedömning. Överklagandet ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B

Överklagande senast den 26 april 2022.

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Lars Borg och Petra Bergman, referent, samt tekniska rådet Yvonne Eklund och tf. hovrättsassessorn Emma Haals.

Föredragande har varit hovrättsfiskalen Katja Åkerblom.



VÄXJÖ TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2021-03-12
meddelad i
Växjö

Mål nr M 3588-20

PARTER

Klagande

Samhällsbyggnadsnämnden i Sjöbo kommun
275 33 Sjöbo

Motpart

M M

SAKEN

Utdömande av vite

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen förpliktar M M att till staten betala 30 000
kr.

BAKGRUND

Samhällsbyggnadsnämnden i Sjöbo kommun (nämnden) beslutade den 13 november 2018, § 155, att förbjuda M M att släppa ut spillvatten till den enskilda avloppsanläggningen inom fastigheten X i Sjöbo kommun. Beslutet förenades med ett löpande vite om 30 000 kr för varje påvisat tillfälle som förbudet att släppa ut spillvatten till den enskilda avloppsanläggningen inte uppfylls, efter att beslutet delgivits.

YRKANDEN M.M.

Nämnden har yrkat att mark- och miljödomstolen ska förplikta M M att betala vite om 30 000 kr eftersom spillvatten har släppts ut från fastigheten X efter att förbud om utsläpp trätt ikraft. Till stöd för yrkandet har nämnden anfört bl.a. följande.

M M tog del av nämndens beslut om förbud att släppa ut spillvatten till den enskilda avloppsanläggningen inom fastigheten X den 23 mars 2019. Beslutet har vunnit laga kraft.

Vid inspektion på fastigheten den 11 juni 2019 kunde miljöinspektörer konstatera att inget nytt har hänt med den enskilda avloppsanläggningen på fastigheten X. I avfallskärnen på fastigheten fanns sopor som bevisar att fastigheten används. Kundtjänst på tekniska förvaltningen har uppgett att ingen mer slamtömning av avloppsanläggningen har skett sedan den 29 augusti 2018. Abonnemang för regelbunden soptömning finns och utförs. På fastigheten finns tre personer folkbokförda.

M M har beretts tillfälle att yttra sig över nämndens yrkande men har inte hörts av.

DOMSKÄL

Mark- och miljödomstolen har i ett mål om utdömande av vite att pröva om det föreläggande som ligger till grund för ansökan är lagligen grundat, om det har delgetts adressaten, om det har vunnit laga kraft samt om föreläggandet har överträtts. Vite får inte föreläggas om adressaten har saknat faktisk eller rättslig möjlighet att följa föreläggandet. Domstolen ska dessutom, under förutsättning att vite ska dömas ut, pröva om ändamålet med vitet förlorat sin betydelse samt beakta om det finns särskilda skäl att jämka det.

Nämnden har bevisbördan för att förutsättningarna att döma ut vitet är uppfyllda.

Mark- och miljödomstolens bedömning

Nämndens beslut om förbud från den 13 november 2018 syftar till att skydda människors hälsa och miljön mot skada eller olägenhet. Mark- och miljödomstolen bedömer att förbudet är lagligen grundat. Vidare har nämnden visat att förbudsbeslutet har delgetts M M den 23 mars 2019. Beslutet har vunnit laga kraft.

Frågan som domstolen därmed har att ta ställning till är om förbudet för M M, att släppa ut spillvatten till den enskilda avloppsanläggningen inom fastigheten X, har överträtts.

Nämnden har till stöd för sin ansökan anfört att det vid inspektion på den aktuella fastigheten den 11 juni 2019 kunde konstateras att inget nytt hade hänt med den enskilda avloppsanläggningen, att det fanns sopor i fastighetens avfallskärl, att det för fastigheten fanns ett abonnemang för sophämtning och att soptömning sker, samt att tre personer var folkbokförda på fastigheten.

M M har inte bestritt uppgifterna och mark- och miljödomstolen bedömer att nämndens uppgifter kan läggas till grund för domstolens avgörande. Det får utifrån dessa anses visat att fastigheten har använts för boende under tid som förbudet gällt och att spillvatten har släppts ut i avloppsanläggningen i strid med

förbudet (jfr Mark- och miljööverdomstolens dom den 8 september 2016 i mål nr M 8123-15). Vitesförbudet har alltså överträtts.

Någon omständighet som skulle innebära att M M har saknat faktiska eller rättsliga förutsättningar att följa föreläggandet har inte framkommit. Vidare har det inte framkommit något som tyder på att ändamålet med föreläggandet har förlorat sin betydelse eller att det finns särskilda skäl att jämka vitet. M M ska därför förpliktas att betala 30 000 kr i vite.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (MMD-02)

Överklagande senast, på grund av mellanliggande helgdagar, den 6 april 2021.

Anna Karlsson

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Anna Karlsson, ordförande, och tekniska rådet Mats Käll. Föredragande har varit beredningsjuristen Martin Johansson.